

Učiteljski tovariš

Stanovsko političko glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6 I. Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pisem ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtak. Naročnina letno 60 Din za inozemstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list s člankom. Oglasi po ceniku in dogovoru, davek posebe. Pošt. ček. rač. 11.197. Telefon 3112

Uradniške plače

Beograjska »Pravda« prinaša v svoji številki od 4. decembra na uvodnem mestu članek g. M. Vasiljevića, ki ga prinašamo v celoti.

Pred kratkim je švicarski narod potom referendum odklonil vladin predlog o znižanju plač drž. uradništvu. Te dni sta padli v Franciji že dve vladi na vprašanju znižanja uradniških plač. Kako bo francoska vlada uravnovesila državni proračun, je njena stvar. Parlament želi le, da to ne gre na račun znižanja plač drž. uradništvu.

Svet uvideva, da ima tudi znižanje uradniških plač gotove meje. Ibi pod te meje, bi pomenilo prisiliti državne uradnike, da si iščejo postranskih zaslužkov izven službe, da lahko krijejo stroške svojega življenjskega minimuma. Ako se upošteva tudi to, da ima večina drž. uradnikov tudi intelektualne potrebe, tedaj ta minimum ne sme biti prenizek. Danes si intelektualci v državni službi, posebno ako je mlad uradnik, ne more od svoje plače nabaviti strokovne literature, ki mu je potrebna za dobro vršitev svojega poklica.

Nesorazmerje med plačami drž. uradnikov in plačami v privatnih službah se povečuje iz dneva v dan. To ne velja samo za našo državo, marveč je ta pojav splošen. Spoznanje, da je človek z istimi sposobnostmi v privatni službi dva ali trikrat višje plačan, ne more povoljno vplivati na razpoloženje državnega uradnika pri poslu, ki ga vrši in on si bo začel prizadevati, da ta posel opusti, čim se mu pokaže boljša prilika. To ni dobro za državni administrativni aparat, in to tem bolj, ker funkcije, ki jih danes država vrši niso bile nikoli v zgodovini tako ogromne, kakor sedaj. Radi tega je nacionalna potreba vsakega državnega administrativnega aparata, da v svoji službi zbira po možnosti najboljše elemente.

Z druge strani so zopet izredne težkoče glede vzdrževanja finančnega ravnesja, ki so se pojavile v poslednjih letih po vseh državah. Lahko je reči, da naj se ne dotikajo uradniške plače, ampak finančnim ministrom je dati možnost, da sestavijo ravnovesje v proračunih brez tega znižanja. In to ni lahka stvar, ker predstavljajo osebni izdatki največjo obremenitev drž. proračunov, a poleg tega so materialni izdatki že tako znižani, da je težko iti tu še dalje brez nevarnosti, da bi se dovedlo funkcioniranje služb v nevarnost. Problem je zelo težak.

Kar je še težje, rešitev tega problema je zelo nujna. Vse države prehajajo več ali manj v stalen deficit in jasno je, da se tako stanje ne more nadaljevati v neskončnost. Upanje, da bo gospodarska kriza trajala le kratek čas, nas je prevarilo in povečanje fiskalnih obremenitev pri zmanjšanem volumenu posla še poslabšuje situacijo. Mnoga dela morajo povsem prenehati zaradi fiskalne preobremenitve in mi se nahajamo v nekakem »circulus vitiosus-u«, in ni nam več jasno, kaj je vzrok in kaj posledica. Gospodarstveniki nam ne morejo dati več nikake diagnoze.

Ako se medtem ozremo v razmere, pod katerimi sta se razvijali industrija in administrativni aparati velikih industrijskih podjetij, bomo videli, da so se povsem podobni pojavi pokazali tudi pri njihovih proračunih. V časih gospodarskega zastoja niso tudi privatna podjetja mogla tako lahko reducirati svoje uslužbenke, niti ukiniti služb, ki so bile trenutno nerentabilne, a so bile neobhodno potrebne za bodočnost in zaradi tega je bilo tudi tukaj uravnoteženje proračuna zelo težko vprašanje. Ravno te težkoče so dovedle tehnike do tega, da bolje proučijo vprašanje boljše organizacije podjetja, ali točnejše, reorganizacije službe v podjetju in iznajdejo znanstvene metode boljšega in cenejšega izvrševanja istih poslov. Tako se je rodil novi nauk o organizaciji in mnoga administrativna vprašanja so bila prenešana iz domen političnega mišljenja v domene znanstvenih izkušenj.

Potreba po reformi administracije v drž. aparatih je mnogo večja, nego v privatnih podjetjih. Privatno podjetje more v skrajnem primeru gotove službe povsem ukiniti, ako vidi, da so postale preveč nerentabilne, medtem ko tega države ne morejo storiti. Problemi znanstvene organizacije so torej pri državah mnogo težji in zato se je pokret za reformo administracije najprej pojavil pri državah. Države so občutile potrebo po reformi pred privatnimi podjetji. Iz zgodovine je znano, da so bile koristne reforme vedno le blagodejne za nadaljnje napredovanje države.

In danes si vse države prizadevajo, da zmanjšajo svoje izdatke v proračunu in čeprav za ceno reforme v administraciji. V Franciji je bila sestavljena zelo široka komisija, ki je imela nalogo proučiti vprašanje francoske administrativne reforme. Ko čita človek poročilo te komisije, se mora čuditi naporom ljudi, ki so ga sestavljali, ampak strokovnjak za znanstveno organizacijo vidi takoj, da so pisali poročilo parlamentarci in

ne strokovnjaki. Toda znanstvena organizacija nima niti najmanjšega političnega značaja.

Ako niso mogle države iznajti boljših potov za pocenitev svoje administracije, še ne pomeni, da je problem nemogoče rešiti, pač pa pomeni, da je bila rešitev problema nepravilno usmerjena. Ako bi šlo privatno prizadevanje po isti poti, bi nikoli ne bila ustvarjena znanstvena organizacija. Ampak pri privatnih podjetjih proučava organizacijske probleme biro za študije, v katerem sedijo strokovnjaki in ne akcionarji. Ta biro

je tudi povsem neodvisen od raznih šefov, ki so navadno preobremenjeni z rednimi posli in nimajo časa za take študije, ki morajo biti obsežne in vestno izvršene.

Prilagoditev izkušenj znanstvene organizacije dela poslom državne administracije, je nesumljivo siguren korak do olajšanja današnjih težkoč v vodstvu javnih financ. Ko se bo šlo po tem potu, se bodo pokazala tudi druga pota pō zboljšanju. To se more s sigurnostjo trditi, ker za to trditvijo stoji nekaj desetletij izkušenj in znanstvenega raziskovanja kronanega z velikimi uspehi.

Za normalizacijo razmer v jugoslovenskem učiteljskem udruženju

ZAGREBSKI PREDLOG
ZA SPORAZUM V JUU.

Dne 28. novembra 1933 so se sestali v Učiteljskem domu v Zagrebu v zadevi vprašanja ureditve razmer v JUU sledeči zastopniki:

Podpredsednik udruženja Patriarh Julka iz Zagreba in Mirkov Đorđe iz Novega Sada, ki je istočasno predsednik sekcije za dunavsko banovino, nadalje predsedniki sekcij za dravsko banovino Dimnik Ivan, primorsko banovino Grego Peter in za savsko banovino Logomerac Đuro ter član glavnega odbora JUU Milojević Jovan iz Zagreba, dočim je izjavil predsednik sekcije za vrbasko banovino Mitrović Isaije pismeni pristane na današnje zaključke. Sporazumno so bili sprejeti sledeči sklepi:

1. V obćem interesu, kakor v interesu učiteljskega stanu in naše organizacije je neobhodna in nujna potreba, da prestanejo nasprotstva v učiteljskem udruženju, posebno da prenehata dve fronti, ki sta se v današnji borbi slučajno stvorili, kar ne odgovarja niti učiteljskim željam niti naši nacionalni opredelitvi.

2. Potrebno je pristopiti čimprej k sporazumu z obeh strani v vseh spornih vprašanjih, a v prvi vrsti, da se izdela načrt pravil in poslovnika udruženja, ki naj ga sprejme prva predstoječa skupščina ter, da se izdela sporazumno vsi važni pogledi na potrebe učiteljskega stanu in organizacije, v katerem se pričakuje popuščanje z obeh strani.

3. Da se to izvede, je treba čimprej sklicati predstavnike vseh 10 sekcij, da na skupnem sestanku rešijo sporazumno navedena vprašanja, posebno da se doseže popoln sporazum glede izbire bodočega izvršnega odbora, za kar je treba najti osebnosti splošnega zupanja v učitelstvu, ki bodo istočasno tudi garancija, da se ne menja današnja linija udruženja in njegove administrativne edince.

4. S tem sporazumom naj se reši vprašanje sklicanja izredne skupščine, kolikor bi se vsa vprašanja ne mogla izvesti na podlagi sporazuma na redni skupščini.

5. Za bazo pravil naj služi predlog ljubljanske glavne skupščine, odnosno predlogi sekcije za dravsko banovino, iznešeni na seji glavnega odbora 19. oktobra 1933.

6. Pooblašča se predsednik sekcije za dunavsko banovino Mirkov Đorđe, da o tem obvesti izvršni odbor in predsednika udruženja ter v tem oziru pristopi istočasno k izvedbi sporazumnega postopanja.

Sklenjeno in podpisano:

Ivan Dimnik, s. r., Julka Patriarh, s. r., Jovan Milojević, s. r., Peter Grego, s. r., Đuro Logomerac, s. r.

GOSPODU ĐORĐU MIRKOVU, UPRAVITELJU OSNOVNE ŠOLE, PREDSEDNIKU BANOVINSKE SEKCIJE JUU

NOVI SAD.

Izvršni in nadzorni odbor JUU sta pročila na skupni seji 2. decembra 1922 v Učiteljskem domu v Beogradu akt o ureditvi odnosov v spornih vprašanjih med obema skupinama v JUU, ki je podpisana od 4 predsednikov sekcij gg. Đorđa Mirkova, Đura Logomerca, Ivana Dimnika in Petra Grega ter dveh članov glavnega odbora gg. Julke Patriarh in Jovana Milojevića ter je soglasno sklenil sledeče:

I. Izvršni in nadzorni odbor JUU smatra, da sta po predpisih pravil obvezna ostati na svojih mestih, dokler ne bosta izmenjana z novim izvršnim in nadzorim odborom, ki bi bila izbrana na redni ali izredni skupščini.

II. Izvršni in nadzorni odbor soglašata z izjavljeno željo, da se najde osnova za soglasnost pri delu udruženja. Istotako soglašata v tem, da se lahko pristopi k sporazumu z obeh strani v vseh spornih vprašanjih. Odobravata iniciativo predsednika glavne uprave, ki je dal pristane, da uprava sekcije za dravsko banovino izdela projekt izprememb za pravila in poslovnik JUU ter da na podlagi tega dobi soglasje in pristane ostalih sekcij. Pričakujemo, da bo uprava sekcije za dravsko banovino podzvela vse, da se doseže soglasnost z obeh strani v tem vprašanju.

Ko se doseže popolna soglasnost vseh sekcij v vprašanjih pod toč. 2 in ko bo ta sporazum s potrebnimi projekti pismeno predložen izvršnemu odboru, ne bosta imela izvršni in nadzorni odbor razloga, da ne skliče izredne skupščine po predpisih pravil. Iz gospodarskih razlogov in iz razloga, ker sta bili nedavno dve seji predsednikov sekcij, smatra izvršni in nadzorni odbor, da se predlagani nov sestanek vseh predsednikov sekcij lahko izvrši skupno z izredno skupščino.

Dotlej in ob tej priliki imajo predstavniki vseh sekcij dovolj časa, da dosežejo popoln sporazum v vseh vprašanjih, ki jih interesirajo.

III. Izvršni in nadzorni odbor smatra za potrebno, da se doseže tudi popolno soglasje v vprašanju, kdo bo zastopal sreska društva na izredni skupščini, ako bi bila ona sklicana pred 1. aprilom, ki je skrajni rok za vpis v članstvo in za plačanje članarine v tem upravnem letu, s čimer je po pravih vezano število delegatov in pravica zastopstva.

L. S.

Predsednik jugoslov. učiteljskega udruženja: Damjan Rašić, s. r.

Tajnik:

Blagoje Radojević, s. r.

NAŠA IZJAVA.

(Po predhodnem obojestranskom sporazumu.)

V interesu miru, sloge, reda in dela, kakor radi neobhodne potrebe vzpostavljanja ugleda v našem udruženju in odstranitve vseh nespozumljenj in kot iskreni poborniki državnega in nacionalnega edinstva in take politike v našem udruženju, izjavljamo:

1. Da ustavljamo vsako borbo osebno in načelno v našem udruženju in v svrhu tega prenehamo tudi z izdajanjem lista »Jugoslovenski učiteljski glas« ter se obvezujemo, da hočemo vplivati na vse svoje načelne pristaje naj v to privolijo. V nasprotnem primeru jih smatramo kot nasprotnike sloge in skupnega sporazumnega dela v udruženju in se desolidariziramo z njimi.

2. Odrekamo se vsem častnim mestom in zvanjem v udruženju ter ostajamo samo njegovi običajni člani.

3. Sprejmemo ta sporazum, ki postane polnopraven, ko ga skupno s sprejetimi izpremembami pravil, pravilnika za skupščino in sporazumno listo nove uprave potrdijo upravni odbori vseh sekcij.

4. Osvajamo si vseh 6 točk sporazuma z dne 28. novembra t. l. v Zagrebu na sestanku predsednikov sekcij za dravsko, savsko, primorsko in dunavsko banovino, s katerimi točkami se je solidariziral tudi predsednik vrbasko banovine in katere nam je dostavil njihov popolnomočeni član, predsednik dunavske sekcije g. Đorđe Mirkov ter se hočemo zavzeti, da bo ta sporazum tudi izveden. Ta naša izjava je najboljši dokaz, da iskreno prehajamo k sporazumu in da hočemo na njem lojalno sodelovati ter isto pričakujemo od drugih, na podlagi česar bo uspeh nedvomen.

V Beogradu 3. decembra 1933.

M. Rabrenović, s. r.

M. V Popović, s. r.

IZJAVA IZVRŠNEGA ODBORA.

Na podlagi izjavljene želje banovinskih sekcij, ki imajo zaupanje v naše delo, izvršni in nadzorni odbor JUU izjavljata:

V cilju složenega dela v JUU se hočejo člani izvršnega in nadzornega odbora pokoriti vsaki odločbi, ki bo enoglasno sklenjena od predsednikov vseh 10 sekcij

Damjan Rašić, s. r., Blaž Radojević, s. r., Radiša M. Stefanović, s. r., Borivoj Josimović, s. r., Panta Ognjanović, s. r., Žarko Zečević s. r., Vujica Petković, s. r., Petrija D. Simićka, s. r., Miloš O. Matović, s. r., Milan R. Majstorović, s. r., (podpis nečitljiv).

VSEM SEKCIJAM JUU.

Kot polnomočni predstavnik sekcij za savsko, dravsko, primorsko in vrbasko banovino in kot predstavnik sekcije za dunavsko banovino sem vzel osebno iniciativo in težko dolžnost za vzpostavitev sporazuma in popolno konsolidacijo prilik v našem udruženju v svoje roke.

Na osnovi predhodnih razgovorov in pismenih izjav s strani izvršnega in nadzornega odbora in na drugi strani v imenu opozicije od g. Milana Rabrenovića in Milana Popovića, pri katerih se kaže iskrena dobra volja, da se na podlagi medsebojnih žrtv vzpostavi sloga in sporazum v JUU, sklicujem za 14. december 1933 ob 9. uri dopoldne v Beogradu v zgradbi Učiteljskega doma (Kralja Milutina 66) skupni sestanek predstavnikov vseh sekcij JUU s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje izjave Izvršnega odbora JUU in predstavnikov opozicije — brez debate.
2. Izprememba pravil JUU na osnovi predloga ljubljanske skupščine — z debato.
3. Pravilnik za skupščino — z debato.
4. Razgovor o sklicanju bodoče skupščine.
5. Sklepanje o vodstvu Udruženja do bodoče skupščine in o dnevnem redu te skupščine.

6. Priprava liste kandidatov za Izvršni odbor z osebami obojestranskega zaupanja.

V zmislu obojestranskih pismenih izjav velja sporazum v primeru enoglasno sprejetih odločb v vseh točkah dnevnega reda, ker se samo z enoglasno sprejetimi odločbami lahko vrne sporazum in sloga v udruženje. V tem primeru se bo sklenilo, da stroške sestanka plača centralna uprava. Ako ne pride do sporazuma, nosi stroške vsaka sekcija za svoje delegate.

V primeru uspelega sporazuma morajo vse sprejete sklepe tega sestanka predstavniki sekcij izvesti tudi pri upravah svojih sekcij ter se smatrajo šele nato ti sklepi polnomočni.

Poleg predsednikov se lahko udeležijo tega sestanka tudi člani glavnega odbora.

Novi Sad 6. decembra 1933.

II. podpredsednik JUU,

predsednik sekcije za dunavsko banovino:

Đ. Mirkov, s. r.

KOMUNIKE ZASTOPNIKOV JUU V POGLEDU SPORAZUMA.

Dne 15. dec. 1933 je bila zaključena v Učiteljskem domu v Beogradu konferenca predsednikov sekcij JUU, ki so zborovali dne 14. in 15. decembra ter razpravljali o vseh aktualnih in spornih vprašanjih.

Končno so podpisali zastopniki sledeči komunike:

1. Konstatiramo, da obstoja dobra volja pri predstavnikih vseh desetih sekcij, da se doseže enodušen sporazum v vseh vprašanjih dnevnega reda. Soglasno sta bila izdelana predlog za izpremembo pravil in predlog skupščinskega poslovnika.

2. Soglasno je sklenjeno, da se skliče izredna skupščina JUU dne 4. marca 1934 v Beogradu s sledečim dnevnim redom:

a) izprememba pravil;
b) skupščinski zapisnik;
c) priobčitev ostavke izvršnega in nadzornega odbora JUU in izvolitev novega izvršnega in nadzornega odbora JUU. Mandat tega odbora traja do prve redne skupščine.

3. Do izredne skupščine dne 4. marca 1934 vodi tekoče posle sedanjih izvršni in nadzorni odbor v ostavki, ki je s svojo ostavko isto tako doprinesel mnogo k sporazumu.

4. Uspeh je enodušen sporazum tudi v tem, da se na izredni skupščini izda skupna lista novih oseb medsebojnega zaupanja.

5. Dosledno temu sporazumu se usmeri v bodoče tudi pisanje »Narodne Prosvete«, ter v duhu sporazuma preneha tudi nadaljnje izdajanje »Jugoslovenskega učiteljskega glasa«.

Predstavniki sekcij se bodo zavzeli, da se sporazum, sklenjen na tem sestanku, izvede tudi v organizaciji JUU.

V Beogradu 15. decembra 1933.

Predstavniki sekcij JUU: Ivan Dimnik za dravsko banovino, Đorđe Mirkov za dunavsko banovino, Dušan Velimirović za zetsko banovino, Đuro Logomerac za savsko banovino (podpisuje ta sporazum ali brez 4. točke), Dragoslav S. Ostojić za beograjsko sekcijo, Petar Grego za primorsko banovino, Stevo Biljčar za drinsko banovino, za vrbasko banovino podpisuje v zmislu priloženega polnomočja za Isaije Mitrovića (ki je moral predčasno oditi) Đorđe Mirkov, Marko Cvetković za vrbasko banovino, Uroš Zdravković član vrbarske, Svetolik Janković za moravsko banovino, Blagoje Ristić član moravske, Todor Dimitrijević član moravske banovine.

Kakor je razvidno iz gornjega se je ogradil predsednik savske banovine g. Logomerac glede 4. točke in je s tem sporazum samo delen.

Komunike je podpisal sicer tudi zastopnik savske sekcije predsednik g. Đ. Logomerac izvzemši četrte točke, ki zadeva skupno sporazumno listo povsem novih oseb za Izvršni odbor. V načelnih zadevah pri pravilih, kakor pri skupščinskem poslovniku ni bilo nobenih diferenc med vsemi desetimi predstavniki sekcij. Enako so si vsi edini tudi glede sklicanja izredne skupščine.

Iz tega razloga je pričakovati, da zaradi oddvojenega mišljenja g. Logomerca pri izbiri

kandidatov za novo upravo ne bo v nevarnosti načelna stran sporazuma. Premostene so glavne ovire in upati je, da se do sklicanja izredne skupščine umirijo in izgledajo še zadnje difference.

O vseh točkah sporazuma mora sedaj razpravljati Izvršni odbor, ki obstoja iz oseb iz Beograda.

Verjetno je, da postavi Izvršni odbor na izredni skupščini tudi svojo kandidatno listo, kar je po pravilih mogoče, nikakor pa, da bi mogel nastopiti proti načelnemu sporazumu v pogledu pravil in skupščinskega poslovnika ter sklicanja izredne skupščine. Uspeh beograjskih pogajanj je vsekakor pozitiven korak, ker je uspelo načelno sporazumljenje v pogledu pravil in skupščinskega poslovnika, o čemer so podani temelji za uspešno delo v udruženju in na skupščinah.

ZA NORMALIZACIJO RAZMER V JUU.
Naše mišljenje o izlazu iz sadašnje situacije.

Sa više strana čuju se mišljenja i zahtevi da se što pre sazove vanredna glavna učiteljska skupština i odredi njen dnevni red. Po vodom toga mi iznosimo svoje mišljenje, upravo mišljenje opozicije izraženo u ranijim njenim odlukama.

1) Potrebno je što pre sazovati vanrednu skupštinu, da bi se neredovno stanje u Udruženju zamenilo redovnim.

Za dnevni red uzeti ono što je neophodno:

- 1) Izmene pravila;
 - 2) Donošenje potrebnih poslovnika i
 - 3) Izbor članova Izvršnog odbora.
- Skupštinom ne može rukovati niko od sadašnjih članova Izvršnog odbora, već član

Glavnog odbora van Izvršnog odbora koga odredi Glavni odbor.

Kakve bi smo izmene Pravila želeli izneli smo u poslednjem broju našeg lista za prošlu godinu, uoči letošnje Glavne skupštine. Ali kako su određeni članovi u Odboru za pravila na skupštini postigli u tom pogledu punu saglasnost, to, iako time nisu u svemu zadovoljeni naši zahtevi, im se ipak pokoravamo toj jednodušnosti i primamo ga bez izmene. I smatramo da takav predlog, odnosno taj predlog pravila i izneti na vanrednu skupštinu, s dopunama koje su učinili predstavnici Dravske sekcije u pogledu prenošenja izvesnih poslova sa Izvršnog odbora na Odbor predsednika sekcija (koji će voditi poslove Udruženja, davati direktivu u poslu i iz svoje sredine određivati lice koje će rukovati sednicama Glavnog odbora i Skupštinom). Ovim dajemo dokaza da, i ako imamo svoje mišljenje, da poštujemo i primamo mišljenje većine.

Po primljenim izmenama pravila izvršiti izbor članova Izvršnog odbora. I putem tajnog glasanja ko dobije većinu priznajemo je i primamo, pa ma to bio i g. Rašić. Eto foruma gde Rašić treba da traži većinu i poverenje. Evo dokaza da se mi ne borimo za ličnosti, već za načela. Evo dokaza da opozicija nije lična već načelna, a da je ličnosti napadala samo u toliko, u koliko se, one nisu pridržavale načela i nisu poštovala veto Glavne skupštine.

Neka se ovako postupi i mi garantujemo da će se svako na licu mesta uveriti da sadašnja opozicija ne ometa rad i ne izaziva nered na skupštinama.

»Jugoslavenski učiteljski glas«, glasilo opozicije JUU, 15. nov. 1933.

Predlog izmene pravila JUU za vanrednu skupštinu 4. III. 1934 u Beogradu

Soglasno primljen na sednici sviju predsednika banovinskih sekcija JUU

(Izradjen po elaboratu Glavne skupštine v Ljubljani, komunikeja sekcije za Dravsko banovinu i sastanka prets. od 10. IX. 1933 u Beogradu)

Čl. 3 glava g) dodaje se: »da radi na podizanju učiteljskih domova i drugih ustanova; dj) »da radi na stvaranju pevačkih, školskih, privrednih kao i drugih kulturno prosvetnih ustanova.

Kod čl. 3. glava f) dodaje se poseban stav: »Detajlne poslovne i pravilnike za pojedine grane rada u duhu gornjih ciljeva izradi upravni odbor i predloži ih glavnoj skupštini u odobrenje.

Čl. 5. Članovi su udruženja: redovni, utemeljači, dobrotvori, veliki dobrotvori i počasni.

Čl. 6. Dodaje se stav: »Učitelji slušaoci više pedagoške škole mogu biti člani udruženja u mestu školovanja.

Čl. 8. Dodaje se: »Veliki dobrotvori su oni, koji položu najmanje 5000 dinara.

Čl. 10. Dodaje se: »Velikim dobrotvorima šalje se besplatno »Narodna prosveta« a njihova imena urezuju se na ploči u Domu JUU.

Čl. 11. menja se i glasi: »Radi prijema za redovnog člana JUU učitelj se prijavljuje pismeno upravi sreskog učiteljskog društva. Uz prijavu polaže i određenu članarinu.

Čl. 12. dodaje se stav: »Ako u jednom srezu ne postoji sresko društvo i upravi sekcije se prijavi za upis u članstvo više od 15 članova onda uprava sekcije u tom srezu može, a sa 25 mora obrazovati sresko društvo.

Čl. 14. dodaje se: g) »Da uz članarinu naplati pretplatu za »Narodnu Prosvetu« od svih članova sreskog društva ako skupština sreskog društva sa najmanje 1/3 glasova donese odluku da su svi članovi društva obavezni primati »Narodnu Prosvetu«.

Čl. 14 pridodaje se još stav: »Redovnog člana, koji radi protiv interesa svoga udruženja, koji ne izvršuje propisa pravila, poslovnika kao i skupštinske odluke mogu isključiti iz udruženja nadležni staleški sudovi JUU po pravilniku, koji propiše glavni odbor a usvoji glavna skupština.

Ako redovan član do 1. aprila ne uplati članski ulog i druge članske obaveze prestaje biti član Udruženja. Ako se član ponovo upisuje u Udruženje a isto je ranije sam napustio, ima da izmiri članarinu i sve članske obaveze za prošlo vreme za koje nije bio član.

Kod čl. 14. Kod prava redovnih članova dodaje se stav b): »Da dobije pomoć u slučaju preko potrebe po pravilniku koji bude propisan«.

Čl. 15. tačka dj.) menja se i glasi: »Kad ne ispuni obaveze po čl. 14 ovih pravila.

Čl. 18. Mesto reči »Vrhovna« uzima se reč »Glavna«.

Glavni odbor sastaje se po potrebi a najmanje dva puta godišnje. U Gl. odbor ulaze: Izvršni i Upr. odbor i iz sekcija do 500 čl. 1, i na svaku dalju hiljadu po 1 član.

U pretposljednem stavu poslednja rečenica se menja i dodaje se nov stav: »Izvršni odbor sastoji se od 6 članova i 6 zamenika i izvršuje odluke glavne skupštine, Glavnog i Upravnog odbora i vodi tekuće poslove Udruženja. — Upravni odbor čine Izvršni odbor i predsednici sekcija ili njihovi opunomoćeni zamenici. Ovaj se odbor sastaje svaka tri meseca a po potrebi i češće u Beogradu. Troškove upravnog i glavnog odbora snosi blagajna Udruženja. — Upravni odbor rešava upravne poslove i tekuća načelna pitanja te sprema potrebne predloge i izveštaje.

Čl. 19. dodaje se stav koji glasi: »Izvršni odbor sekcije čine predsednik, potpredsednik, sekretar i blagajnik, ako je član uprave sekcije«.

Čl. 22 menja se pa glasi: »Ako se izbori upravnih i nadzornih odbora ne izvrše akklamacijom onda se izbori vrše glasanjem po listima a na pismen predlog 1/3 verif. prisutnih članova tajnim glasanjem. Ona lista koja dobije najviše glasova dobija 2/3 mandata, a ostale mandate posle toga dele sve iste među sobom po količniku«.

Listu podnosi u sreskim i sekcijским skupštinama 1/3 a u Gl. skupštini 1/3 verifikiranih prisutnih članova. — Niko ne može potpisati više od jedne liste. Ako nijedna lista ne dobije apsolutnu većinu, vršiće se uži izbor između dve najjače liste.

U vezi ovoga menja se čl. 18 i to: Namesto 10 članova izvršnog odbora dolazi 6 i 6 zamenika. Kod tačke b) kod banovinskih sekcija također 9 članova i 9 zamenika; kod sreskih društava 6 članova i 6 zamenika; za nadzorne odbore: glavni nadzorni i banovinski odbori po 6 članova i 6 zamenika, a kod sreskog društva 3 člana i 3 zamenika.

U čl. 25 dodaje se na kraju »i vršioći nadzorničke dužnosti«.

Čl. 26 dodaje se: Sekcije koje izdaju svoj obavezni staleški list dužne su da primaju za upravu sekcije po 4 broja »Narodne Prosvete« a uprave sreskih društava po 2 broja. Ovi se listovi plaćaju iz sekcijске, odnosno sreske blagajne.

Čl. 28. kod glavne skupštine tačka b) menja se i glasi: članovi uprave sekcije i to: u sekcijama 1000 članova potpredsednik, potpredsednici i sekretar; a na sekcije preko 1000 članova još po jedan član uprave za svaku 1000 odnosno 500. Kod tačke g) poslednji stav menja se i glasi: Društva do 50 članova šalju samo potpredsednika; od 51 do 100 članova potpredsednika i još jednog delegata, od 101 do 150 potpredsednika i dva delegata i t. d.

»Za delegate i u odbore ne mogu biti birani nadzornici i vršioći nadzorničke dužnosti«. Za ovaj poslednji stav predloga glasila je 7 članova odbora, a za predlog izvršnog odbora glasalo 8. taj predlog izvršnog odbora glasi: »Član koji ne može biti biran u upravu, ne može biti biran ni za delegata«.

Čl. 33. Skupštinam (sreskim, banovinskim i glavnim) predsedava potpredsednik, odnosno potpredsednici po redu u smislu skupštinskog poslovnika. Skupščinske poslovničke izradi Upravni odbor, koji ih predloži glavnoj skupštini u odobrenje. Na glav. skupštinama predsedava potpredsednik, potpredsednici ili potpredsednici sekcija.

Kod čl. 35 na kraju 3 stava dodaje se: »No kada se odlučuje o poverenju a) na sreskim društvima članovi, upravnog i nadzornog odbora nemaju prava odlučivanja; b) na sekcijским skupštinama također nemaju prava odlučivanja članovi upravnih i nadzornih odbora; v) na glavnim skupštinama nema prava odlučivanja niko osim delegata i potpredsednika učiteljskih društava.

Čl. 40 menja se ceo i glasi: »U cilju presuđivanja sporova između članova a radi njihovog izmirenja, kao i radi primene člana 14. ovih pravila, ustanoviće se staleški sudovi časti pri sreskim društvima, sekcijama i izvršnom odboru. Poslovnik za sudove časti kao i poslovnik za primenu društvenih pravila JUU izradiće Upravni odbor a podneti glavnoj skupštini na odobrenje«.

Vsem članicam in članom želi

vesele božične praznike in srečno novo leto
JUU — sekcija za dravsko banovino

Za naše kmetsko in gospodinjsko nadaljevalno šolstvo

KMETSKO IN GOSPODINJSKO NADALJEVALNO ŠOLSTVO:

PRIZNANJE DOSEDANJEGA DELA, NAVODILA ZA NADALJNJI RAZVOJ.

Kraljevska banska uprava je izdala dne 11. dec. 1933. III No 9095/1 nastopni odlok naslovljen vsem sreskim načelstvom, upraviteljstvom vseh narodnih šol in vodstvom vseh kmetsko- in gospodinjsko- nadaljevalnih šol ter vsem gg. referentom kmetskega oddelka.

Kmetsko- in gospodinjsko- nadaljevalne šole so vzgojna in izobraževalna ustanova za odraslo mladino. Za sistematično vzgojo in izobrazbo one kmetske mladine, ki ne more obiskovati strokovnih kmetskih oziroma gospodinjskih šol, so največjega pomena.

Te šole so v svojem petletnem obstoju ob požrtvovalnem sodelovanju učiteljstva narodnih šol že doslej dosegle prav lepe uspehe. Za dosedanje uspešno delo izrekam učiteljstvu in vsem, ki so pospeševali razvoj teh šol, svoje priznanje.

Sedanje gospodarske in kulturne razmere nujno zahtevajo, da se smotrna in stalna vzgoja odrasle kmetske mladine pospeši, posploši in idejno pravilno usmeri.

To važno nalogo bodo v prvi vrsti izvršile kmetsko- in gospodinjsko- nadaljevalne šole, ki so po svoji pravilni zasnovi, po svoji življenjski sili dokazale, da morejo ustvariti v vsaki občini osnovo za nadaljnje kulturno delo in za gospodarski napredek.

Da se bo moglo to šolstvo uspešno razvijati v dosedanjí smeri, zato je potrebna popolna jasnost glede načel, po katerih delujejo kmetsko- in gospodinjsko- nadaljevalne šole, potrebno pa je tudi vzajemno delo učiteljstva narodnih šol in kmetskih strokovnjakov.

Načela so jasno izražena v pravilniku za kmetsko- nadaljevalne šole, v učnem načrtu in v odlokih kraljevske banske uprave.

Kmetsko- in gospodinjsko- nadaljevalne šole so bile že doslej in morajo ostati še za naprej nositeljice in čuvarice duhovnega zdravlja kmetskega stanu, žarišče krepke državljanske vzgoje in pospeševalnice napredka v kmetskijsvu.

Te šole vplivajo v prvi vrsti na voljo in na miselnost kmetske mladine. Vzbujaajo in utrjujejo v mladini ljubezen do kmetskega poklicnega dela in do kmetske zemlje, krepijo kmetsko samozavest in soustvarjajo zdravo sodobno kmetsko kulturo.

Ljubezen do kmetskega stanu, vir duhovnega zdravlja ter pogoj za ohranitev in gospodarski napredek kmetskega stanu.

Kmetsko kulturna vzgoja ustvarja nujno potrebno duhovno razpoloženje in je izhodišče za smotrno državljansko vzgojo.

Požrtvovalna ljubezen do enotne Jugoslavije organično raste iz ljubezni do kmetskega stanu.

Poleg vzgoje k zdravemu kmetsktvu dajejo te šole kmetski mladini osnovno strokovno kmetske izobrazbe in pobudo k umnemu kmetsktvu. S sistematičnim poukom in s praktičnimi vajami kažejo nadaljevalne šole pot, po kateri si more kmet z razpoložljivimi sredstvi in v sedanjih razmerah ustvariti ugodnejše življenjske pogoje.

Ker želim, da se za naprej te šole še bolj razširijo po dravski banovini, zato

odrejam:

1. Sreska načelstva naj v krajih, kjer ni gospodarske ne kulturne ustanove za odraslo kmetsko mladino, sporazumno z učiteljstvom dotičnega kraja, pripravijo vse potrebno za ustanovitev vsaj nepopolne kmetsko- oziroma gospodinjsko- nadaljevalne šole. Tozadevno statistiko je predložiti kmetskijskemu oddelku kraljevske banske uprave do 10. jan. 1934.

2. Poglobiti se mora vzajemno delo med učiteljstvom narodnih šol in sreskim kmetskim referenti v smislu odredbe kraljevske banske uprave III. No. 1227/1 z dne 6. febru. arja 1933. in IV. No. 3900/1 z dne 15. mar. ca 1933. Strokovna predavanja na kmetsko- nadaljevalnih šolah (posebno iz poljedelstva in iz živinoreje) naj ima v okviru krajevnega učnega načrta sreski kmetskijski referent ali kmetskijski strokovnjak, ki ga določi kraljevska banska uprava.

3. Podroben učni načrt vsake kmetsko- nadaljevalne šole mora biti popolnoma v skladu s kmetskim pospeševalnim programom kraljevske banske uprave in sreskega kmetskega odbora ter mora upoštevati vsako posebno akcijo kraljevske banske uprave za pospeševanje kmetskijsva.

4. Kmetsko- in gospodinjsko- nadaljevalne šole naj svoje delo za državljansko vzgojo še bolj razširijo tako, da bodo postale žarišče smotrne in globoke državljanske vzgoje za vso odraslo kmetsko mladino v domačem kraju.

Ban:
Dr. Marušić, s. r.

KMETIJSKI POUK ŠOLI ODRAŠLE MLADINE.

Večkrat sem prečital tozadevni članek v »Pohodu«, toda koncem koncev moram odkrito izjaviti, da je tako malo stvaren, neresen in neodkrit, kakor jih nisem vajen v »Pohodu«. Gosp. dopisnik ne pozna našega pravilnika ne naših učnih načrtov ne naših dosedanjih uspehov.

Ravno v tem, da je naša šola kmetska in ne kmetijska, leži njena največja vzgojna sila, ker zajema celoten problem kmetskega kot stanu, ne pa samo kmeta kot manualnega obdelovalca zemlje. Morebiti je ta dojm za tistega, ki ni prišel izpod kmetskega krova meglén, zato pa se je trepa potruditi, da se v njega poglobi in nam bo dal končno prav.

Učitelji res nismo in ne bomo strokovnjaki, bog pomagaj, želimo pa stoniti najbolje v prijateljskem sodelovanju s kmetskim strokovnjaki, inženjerji, agronomi, kmet. referenti in vsemi tistimi, ki imajo nesebične namene v podvigu naše vasi. Brez samohvale lahko trdim, da so naši sedanjí uspehi zelo pozitivni, da so posplošili zanimanje za gospodarski napredek, ker so ravno naši fantje postali najboljši kader za strokovna predavanja, kmet. -sadjarske podružnice, zadruge, strokovne šole itd. Nikakor nismo učitelji nevošljivi strokovnjakom pri gospodarskem pouku naroda, bog ne zadeni, dela imamo vsi čez glavo dovolj!

Prosim gosp. dopisnika, da obiše o priklíki kmet. nadaljevalno šolo, pa se bo prepričal, da učenec ne krmimo le z idejami, ako skupno posajamo, gnojimo, trebimo drevje, ga precepeljamo, spravljamo in pakujemo sadje, čistimo na trijeru žito, ga zamenjujemo za semensko blago na kmet. šolah, spravljamo gnoj, delamo poskuse z umetnimi gnojili, škropimo drevje, hodimo po travnikih in spoznavamo trave itd.; kaj bi vse našteval! Mislim, da je to samo pozitivno delo. Eno pa res zanemarjamo, t. j. ne trobentamo o našem delu po časnikih, ne hvalimo se, ne iščemo zunanje pohvale. To pa zgolj iz razloga, ker delamo iz srčne potrebe povrniti našem kmetskemu domu del tega; kar je on za nas in za druge žrtvoval.

Glede poudarjanja ljubezni do domače vere pa tole:

Istina je, da moramo učitelji ceniti in spoštovati versko prepričanje ne samo kmetskih mladostnikov, ampak tudi njih staršev, pa menda tudi drugih ljudi in da nismo čisto nič več nekdanji »farožreici«, za kar nas je svojčas jara gospoda izrabljala. Toliko smo se izpametovali, pa je to komu prav ali ne!

Verstvo brez politične primesi pa je celo nujna potreba, ako želimo ohraniti naš narod moralno zdrav in odporen v borbi z elementi narave in tegobami življenja. Pridigovati pa nam ni treba vere nič, to imajo fantje že od matere; mi uravnovešamo samo pravilno razmerje med vero in politikom, kar je obema le v korist. Besede o verski nestrpnosti pa so prav nepotrebne, ker naši ljudje ne mrzijo niti Turkov, kadar pridejo reveži prosjačiti ali prodajati goske in čilime, ampak jim prav po bratovski pomagajo, kolikor pač morejo. Še manj seveda se spodbikajo nad drugimi našimi verami; čas blaži vse!

Naravnost denunciacija, ki pa ne bo nič zalegla, je trditve o partikularizmu; slabo poznate jugoslovanstvo našega učiteljstva, ki z globoko vero širi ustvarjajoče jugoslovanstvo med našim narodom, ki so ga mnogi kričali oskrnili in zlorabili.

Tri temeljna načela imamo, pa ne od včera, ampak že od vsega početka: gospodarski podvig, plemenitenje in ohranitev kmetske kulture in uvajanje v zavestno jugoslovanstvo državljansko udejstvovanje!

Sedaj pa vrzite kamen v nas! In greh vseh grehov! Požrtvovalni organizator kmet. nadaljevalnega šolstva je svoječasni aktivni duhovnik, ki mu je ta stvar v srce prirasla! Podpisanec pa še poznam več duhovnikov, ki so nesebični poštenjaki skoz in skoz ter vredni vsega zaupanja; tako na kantu pa, hvala bogu, še nismo! Ako bi g. referent ne imel našega in še višjega zaupanja, ki si ga je v 5 letih tudi prislužil, kje bi že bil! Je pa tudi njegova aktivna preteklost taka, da ni na njej kamena spotike! — — —

Tamle poleti sem šel mimo vaškega lončarja, ko je ravno nekdo motovilil med policami, kjer je siromak sušil posodo na solncu ter mu prevrnil desko.

Jos. Gosak

Krasne zimske suknje

za gospode že od Din 550— dalje,
Hubertus plašče od Din 320— dalje,
smučarske obleke Din 310—.
Ogromna izbira blaga za obleke in suknje po meri.

LUKIČ, Ljubljana, Stritarjeva ulica

Posebno ukoslovje računskega pouka v narodni šoli

Mnogo se ravno v teh dneh razpravlja o Lavtarjevi metodi računskega pouka. Vse razprave vzbujajo mnogo zanimanja, ker odgovarja Lavtarjev sestav računskega pouka povsem moderni metodi delovne šole in modernemu postopku. Inozemski pedagoški krogi smatrajo in prikazujejo metode, ki jih je Lavtar uporabljal že pred 30 leti, kot novost in najmodernejši pedagoški izum. Doslej so izšle vse Lavtarjeve računice za osnovno šolo, predelane po novem učnem načrtu, do prihodnjega šolskega leta izide tudi računica za višjo narodno šolo, ki bo uporabna za kmetijski, obrtni in trgovski tip višje narodne šole, za kmetisko in gospodinjstvo nadaljevalne šole. Pravkar je pa izšlo »Posebno ukoslovje računskega pouka v narodni šoli« od Luke Lavtarja, ki je odobreno od ministrstva prosvete kot učna knjiga pod O. N. br. 33578 od 13. V. 1933. Cena 48 Din. Str. 183.

Knjiga je neobhodno potrebna vsakemu učiteljskemu kandidatu, da se uvede v postopek pri računskem pouku, vsakemu učitelju, da se seznani z Lavtarjevo metodo in uporabo računic ter učiteljskim knjižnicam. Vsem pedagogom jo toplo priporočamo.

O delu samem pravi profesor metodike drž. učiteljskega v Mariboru v predgovoru sledeče:

KAJ VSE OBRAVNAVA NOVO LAVTARJEVO UKOSLOVJE.

Obširnost gradiva nam pa prikazuje vsebina knjige, ki obstoja iz sledečih poglavij:

Zgodovinski pregled razvoja računskega pouka.

Teoretični del: Načela za pouk v računstvu. Število in mere. Obravnavanje mer v posameznih šolskih letih. Ponazorovanje števil. Štetje, števnice vaje. Vrstni številni obraszi. Osnovne vaje. Stopnje računanja. Razdelitev računstva. Uporabno računanje. Algebrske naloge. Razvojna učna oblika in formalne stopnje pri računskem pouku. Priprava za daljšo dobo. Spojitev. Vaja. Ponavljanje. Računske olajšave.

Praktični del: Učna tvarina posameznih šolskih let. Uvajanje učenca v računstvo. I. Shvatba števil. II. Osnovni računski načini s celimi števili. 1. šolsko leto: Prištevanje (1—10). Odštevanje (1—10). Razstavljane in dopolnjevalne vaje. Prištevanje osnovnih števil (10—20). Prištevanje s prehodom čez 10.

Odštevanje (10—20). Seštevanje več ko 2 seštevanec. »Krat«. 2. šolsko leto: A. Številni obseg 1—30. Prištevanje osnovnih števil. Odštevanje osnovnih števil. »Enkrat ena«. Merjenje in deljenje (1—30). B. Številni obseg 1—100. Prištevanje desetičnih števil. Odštevanje desetičnih števil. Prištevanje mešanih celih števil k desetičnim številom. Odštevanje mešanih celih števil od desetičnih števil. Prištevanje desetičnih števil k mešanim celim številom. Odštevanje desetičnih od mešanih celih števil. Prištevanje mešanih celih števil mešanim celim številom. Odštevanje celih števil od mešanih celih števil. Poštevanje, merjenje in deljenje v številnem obsegu 1—100. 3. šolsko leto: Številni obseg 1—1000. Seštevanje (adicija). Ustno računanje. Pismeno računanje. Odštevanje (subtrakcija). Ustno računanje. Pismeno računanje. Poštevanje (multiplikacija). Ustno računanje. Pismeno računanje. Razštevanje (divizija). Ustno računanje. 4. šolsko leto. Številni obseg do milijarde. Seštevanje (adicija). Odštevanje (subtrakcija). Poštevanje (multiplikacija). Pismeno računanje. Razštevanje (divizija). Ustno računanje. Pismeno razštevanje. Okrajšani razštevni postopek.

Navadni ulomki. Shvatba ulomkov. Razdelitev ulomkov. Kdaj naj prvič pričnemo računati z ulomki? Ponazorovanje navadnih ulomkov. Ulomki v posameznih šolskih letih.

Decimalni ulomki. Priprave na decimalne ulomke. Shvatba decimalnih ulomkov: 1. način; 2. način. Vrednostna pretvorba ulomka s premaknjenjem desetinske pike. 4 osnovni računski načini z decimalnimi ulomki. Pretvorba navadnih ulomkov v decimalne in obratno.

Računanje z večimenskimi števili. Reduciranje (skrajševanje). Resolviranje (drobitev). 4 osnovni računski načini z večimenskimi števili.

Uporabno računanje. Enostavni sklepní račun. A. Izstavljane računov. B. Sestavljeni sklepní račun. C. Obrestni račun. Obrestno-obrestni račun. D. Rokovni račun. E. Razdelbeno pravilo. F. Zmesni račun: 1. Povprečni račun; 2. Aligacijski račun. G. Verižni račun. H. Izračunavanje novcev in vrednostnih papirjev. I. Uporabno računanje z ozirom na posebne stanove.

Priloga k L. Lavtar: »Posebno ukoslovje računskega pouka v narodni šoli«. Metrično računalno z obročki in njegova uporaba.

DAMSKI jesenski in zimski PLAŠČ,

ki vam ga dobavi

Nizka cena!

DRAGO GORUP & Co.
LJUBLJANA, Miklošičeva c. 16 I.

Nizka cena!

je zadnje mode, najboljše kvalitete, prvorazredno delo.

— »Smučarski tečaj v Mojstrani«. Smučarski tečaj za začetnike in izvežbane, pod vodstvom našega najboljšega smučarja prvaka v kombinaciji, g. Jakopiča Albina, priredi vodstvo hotela Triglav v Mojstrani v času od 26. XII. 1933. do 1. I. 1934. in od 2. I. do 7. I. 1934. Pristop in odstop vsak čes dopusten. — Vsak večer se vrše predavanja o smuški tehniki itd., ki jih vodi g. Jakopič Albin in učiteljica Minca Rabič. — Nadalje je dana prilika uriti se v smuških skokih. — Prijavnina znaša za učiteljstvo samo Din 25,—; popolna oskrba od Din 25,— dalje. — Cenjene prijave je vpslati čimprej na gđc. Minco Rabič, Mojstrana.

— Vse tovariše učitelje in učiteljice opozarjamo na današnjo prilogo našega lista. — Mestna občina ljubljanska začne izdajati svojo revijo »Kronika«, ki bo prva te vrste. Revija bo bogato ilustrirana in bo prinašala poleg svetovnih vprašanj, ki zanimajo vsakega inteligenta, tudi zgodovinski razvoj Ljubljane in njenega zaledja. Težko je pri nas vzdrževati lepo ilustrirano revijo, zato apeliramo na tovariše in tovarišice, da se polnoštevilno naroče na to revijo zlasti javni delavci v občini.

Za dvig stanovske zavesti in morale

— z DEMAGOŠKA IN NEPOŠTENA SREDSTVA. Na glavni skupščini v Ljubljani je bila v prodaji neka brošura, v kateri je bil celo faksimile neke izjave, da je eden od predsednikov dobil 158.000 Din za predsedniško intervencijo pri oblastvih. Na banovinski skupščini v Ljubljani za dravsko sekcijo se je vršila s istim sredstvom agitacija v prilogi opozicije. Nekateri delegati so se tudi pri sreskih društvih spozabili tako, da niso podali poročila o poteku skupščine, temveč so z gornjo zadevo in osebnih objav v javnem časopisu ter opisovanju dogodkov izven skupščine, delali razpoloženje za končni cilj njihovega »objektivnega« poročila. Se sedaj prihajajo na poedince anonimna pisma v dravsko banovino, ki vsebujejo najpogostejša natančevanja proti vodilnim osebam. — Zaradi faksimila v gori omenjeni brošuri se je vršila sodna razprava pri sreskem sodišču v Sisku. Podpisane faksimila je pri sodišču prekladal celotno izjavo kot neistinito in izpovedal, da je bil k pisanju izjave zapeljan ter je svoje dejanje obžaloval. Obsojen je bil na mesec dni zaporu in denarno kazen. — Zaradi brošure pa teče posebe tiskovna tožba.

Učiteljski pravnik

— § Dvomesečna posmrtna podpora; — oprema prošnje (Roč. kat. str. 123).

Ministrstvo financ je odredilo z odlokom Br. 47.234/I z dne 10. nov. 1933. na zahtevo Gl. Kontrole Br. 114.520 z dne 27. okt. 1933. (okrožni razpis IV No. 15.738/2-33), da se mora priložiti prošnji za dvomesečno pomoč poleg ostalih dokazil tudi potrdilo davčne oblasti o predpisu kateregakoli davka osebi, po kateri pripada podpora in osebi (ženi — otrokom), ki prosi za dvomesečno podporo.

V bodoče je toraj priložiti prošnji za dvomesečno podporo nastopne priloge:

1. mrtvaški list pok. moža (če so ostali otroci brez roditeljev — prilože tudi še mrtvaški list matere);
2. poročni list;
3. potrdilo o skupnem zakonskem življenju;

4. potrdilo občinske oblasti o imovinskem stanju pokojnega, da ni imel in tudi ne zapustil premičnega in nepremičnega imetja, niti užitka in to ne samo v kraju stalnega bivanja, temveč tudi v ostalih občinah kraljevine Jugoslavije. V tem potrdilu se morajo nanašati enaki podatki tudi na osebo, ki prosi za podporo. Potrdilo mora biti izdano pod uradno številko oblasti;

5. potrdilo, da so otroci nepreskrbljeni (če pripada le-tem posmrtna podpora) in

6. potrdilo o enomesečnih prejemkih. To potrdilo oskrbi in priključiti prosvetni oddelček banske uprave (po aktivnih) odnosno finančna direkcija (po upokojenih).

Glej Roč. kat. str. 123!

Mladinska matica

Te dni je izšla 3. številka »Našega roda«, ki prinaša naslednjo vsebino: Marija Kmetova: Sveti večer. ... Krista Hafner: Simnov Lipe. France Kralj: Otroško veselje (risba). Venceslav Winkler: O tihem človeku. Mirko Kunčič: Verici za božič (ciklus pesmi). Al. Marok: Par ur na podmornici. Drago Supančič: Trboveljski slavček. Karel Širok: Marija na gori (pesem). * * * Brdavs. Adam Milko: Medvedek Markec. Marija Grošljeva: Decembar mi je najbolj drag. Joža Herfort: Kečkici. Zdravko Ocvirk: Božična (pesem). Janko Sicherl: Mladi smučar. Alojz Novak: Jaslice. Skulj-Grumova: Pletena in kvačkana volnena ruta. * * * Napredek Jugoslavije. —

Požari. — Petnajstletnica osvoboditve Maribora. — Bolgarski kralj in kraljica v Jugoslaviji. — Mladina piše. — Križanka. — Novo naslovno stran je izdelal Milko Bambič. Ilustracije so izvršili France Kralj, Maksim Gaspari, Janez Trpin in drugi.

Ker smo dosegli na podlagi sklepa predsednikov v Celju sporazum z Učiteljsko tiskarno, je bila tiskana ta številka »Našega roda«, kakor bodo vse bodoče v Učiteljski tiskarni.

Na željo vodstva Veitove tiskarne, ki je tiskala prvi 2 številki »Našega roda«, izjavljamo, da ni drugega vzroka, da ne tiskamo več lista v Viru pri Domžalah, ker nas je Veitova tiskarna povsem zadovoljila.

Odbor Mladinske matice.

Naročniki na nekaterih šolah še vedno niso plačali zadnjega lanskega obroka za list in zato knjig še vedno niso dobili, ker je res škoda, da bi prišli naši naročniki tako poceni ob knjige, opozarjamo naše cenj. poverjenike, da imajo zamudniki še vedno priliko priti do knjig, če plačajo še zaostale obroke.

Tudi za Božič in Novo leto velja še naš 25 do 50% popust na vsej naši knjižni zalogi.

Posamezne številke nekompletnih letnikov oddajamo po 20 par. S kako skromnim zneskom napravite lahko veselje revnim otrokom!

Naša gospodarska organizacija

SAMOPOMOČ UCITELJSKIH OTROK V LJUBLJANI

nakaže brez ozira za slučaj otrokove smrti članu tolikokrat po 10 Din, kolikor šteje za druga članov. Ob zavarovančevi polnoletnosti pa plača ravno tako podporo njemu samemu. Ako umre član-plačnik (otrokov oče ali rednik) in zavarovane nima drugega plačnika niti lastnega premoženja, je oproščen nadaljnega plačevanja, dobi pa ob polnoletnosti podporo v višini zneska, katerega bi dosegla odpravnina na dan, ko je prenehalo vplačevanje. Če so se članski prispevki plačevali iz otrokove imovine, pripada posmrtnina otrokovim dedičem.

Člani zadrage postanejo lahko starši, varuhi in redniki učiteljskih otrok, ki morejo zavarovati otroke od izpolnjenega tretjega do izpolnjenega desetega leta.

Zadružni delež znaša le 10 Din. Za zavarovanje poljubnega števila otrok zadostuje članu en sam delež. Tudi drugi stroški so neznatni. Ob zavarovanju otroka plača plačnik pristopnino, ki znaša: za otroke od 3. do 4. leta starosti 10 Din, od 5. do 6. leta 15 Din, od 7. do 8. leta 30 Din, od 9. do 10. leta 50 dinarjev.

Učitelji - starši, poslužite se ugodnosti naše najmlajše stanovske gospodarske ustanove, prijavite svoj vstop in zavarujte svoje otroke. Po prijavnico pišite na naslov: »Samopomoč učiteljskih otrok, reg. zadr. z om. zav. v Ljubljani.

— g Občni zbor Učit. doma v Mariboru se bo vršil v četrtek dne 28. decembra ob 10. uri v domu, na kar opozarjamo predvsem člane zadrug. Lahko mu pa prisostvujejo tudi nezadrugniki. Posebno je želeli, da bi bila na občnem zboru zastopana vsa učiteljska društva mariborskega okrožja, ki so po veliki večini itak članjena.

— g Članom Učit. samopomoči. V teh dneh dobite položnice, s katerimi boste nakazali prispevek za 312. do 314. smrti slučaj (Likar Marija Ljubljana, Jankovič Franja Krška vas in Dolžan Franica Ljubljana) in za upravnino ter rezervni sklad za 1. 1934. (§§ 12. in 15) samci po 26 Din, zakonski pari 51 Din. Zneski niso visoki, poravnajte jih takoj! Če boste odlašali par mesecev z nakazilom, bo narasel zaostanek, katerega boste težje poravnali. Obravnavamo se še posebno na one člane, ki so prejeli posebne opomine, da ne založe položnic. Če bi ti člani vedeli, koliko dela, zapiskov, stroškov napravljajo z nerednim nakazovanjem članskih prispevkov zadrugi upravi, bi se gotovo odzvali našim prošnjam. Vljudno prosimo! — Zadnje tri posmrtnine so znašale 37.610 Din, v vsem letu 1933. pa 366.120 Din. Vesele božične praznike in srečno novo leto 1934. želi vsem zadrugnikom

uprava US.

Šolski radio

— r Program oddaj za mesec januar 1934. Petek 12. jan.: Smučanje; gosp. Janko Sicherl. Torek 16. jan.: Posavje II. del; g. J. Lapajne. Petek 19. jan.: Smučanje; gosp. Janko Sicherl. Torek 23. jan.: V zdravem telesu — zdrava duša; gosp. Marjan Tratar. Petek 26. jan.: O lepem vedenju; g. P. Horn. Sobota 27. jan.: Svetosavska proslava. Torek 30. jan.: Higijensko predavanje.

— r Kmetijska radio predavanja. V torek dne 26. decembra ob 7. uri 45 min. O negovanju gozdov; g. ing. Tavčar Karel. — V nedeljo dne 31. decembra ob 7. uri 45 min. O organizaciji in delu zadrugnih ustanov za mlekarstvo; g. ing. Šabec Srečko.

Vesele praznike in srečno novo leto

želi vsem sotrudnikom, čitateljem, tovarišicam in tovarišem

urednik »Učiteljskega tovariša«

Splošne vesti

— Prihodnja številka Učiteljskega tovariša izide v četrtek, dne 4. januarja 1934.

— Telovadni tečaj za brezposelne učiteljske abituriente in abiturientke. Kraljevska banska uprava namerava prirediti od 3. do 30. januarja telovadni prednjački tečaj za brezposelne učiteljske abituriente in abiturientke. Tečaj ima namen usposobiti učiteljske abituriente, da z nastopom učiteljske službe uspešno vršijo po sokolskih društvi in šolah funkcijo načelnikov in načelnice ter vaditeljev. Tečaj se bo vršil v telovadnici Sokola I na Taboru v Ljubljani. Sprejelo se bo največ po 15 ženskih in 15 moških abiturientov s sokolsko predizobrazbo, to je s potrdilom načelnstva sokolskega društva, da so najmanj 2 leti redno telovadili. Tečajniki in tečajnice izven Ljubljane bodo imeli brezplačno stanovanje in hrano. Udeleženci morajo imeti s seboj popolno telovadno opremo sokolskega članstva in po možnosti smuško opremo.

Prijave za tečaj naj se vložijo nepreklicno do 27. decembra t. l. pri prosvetnem oddelku kraljevske banske uprave.

— Učiteljski zbor šole na Barju je daroval 100 Din za brezposelne učit. abituriente namesto cvetja na krsto pok. gospe Vilharjeve, matere naše tovarišice K. Mislejeve.

— Brezposelni tovariš Ferencak Mirko je prevedel in založil Stefan Zweigovo novelo Oči večnega brata. Knjižnica obsega 50 strani in stane vezana le 12 Din. Naroča se pri Mirku Ferencaku. Vegova ulica 8. Lepo delce brezposelnega učitelja kar najtopleje priporočamo. Sezite vsi po knjižnici in ne odklonite je, saj s tem podpirate delavnost in borbenost mladega inteligenta-tovariša.

— Učiteljstvo, ki se mudi v počitniških božičnih dnevih v Mariboru, dobi lahko prenočišče in vso oskrbo v Učit. domu. Prijaviti se je pismeno upravniku doma z navedbo časa dohoda in odhoda na naslov: Učit. dom v Mariboru, Kosarjeva 41.

— Vsem šolskim upraviteljem pošlje »Sadjarsko in vrtnarsko društvo« poljubno število posameznih števil »Sadjarja in vrtnarja« za razredno in domače čtivo proti povračilu poštini in manipulativnih stroškov t. j. 10 par od številke. Pri pouku iz sadjarstva in vrtnarstva bodo te številke učencu in učitelju velik pripomoček in uvod v strokovno čtivo. Za revne učence bo vsaki pošiljatelj priloženo primerno število brezplačnih števil. Naročite čim prej, dokler je še dovolj zaloge in izbire.

Narodne pesmi z napevi. Nabral in uredil za štiri enake glasove Janko Žirovnik. Druga, preurejena izdaja v dveh zvezkih. — I. zvezek.

— Natisnila in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani 1933. Pred več nego 50 leti je takrat mladi, za vse lepo in dobro navdušeni, vsestransko delavni učitelj Janko Žirovnik na pobudo glasbenega učitelja skladatelja Antona Nedvėda zbiral narodne pesmi, ki so v kratkih presledkih izšle v 4. zvezkih žepne oblike. Znaní Žirovnikov pevski zbor v Št. Vidu nad Ljubljano je pridno in vztrajno gojil narodno pesem in z njo žel velike uspehe. Žirovnikove zbirke narodnih pesmi že nekaj let ni več dobiti na knjižnem trgu. Na pogosto povpraševanje po njej je Učiteljska tiskarna v Ljubljani založila drugo, pomnoženo in preurejeno izdajo v dveh zvezkih male osmerke. Prvi zvezek je ravnokar te dni izšel. V njem je 123 narodnih napevov na 183 straneh. Vse pesmi so sestavljene za štiri moške glasove v prosti, enostavni harmonizaciji brez vseh modernih primesi in izumetničenj tako, kakor jih poje naš preprosti narod, kakor jih pojó naši fantje v poletnih večerih na vasi, pri ženitovanjih, gostijah ali k naboru gredé. Cena kartoniranemu I. zvezku je 50 Din, v polplatno vezanemu 56 Din.

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana — Frančiškanska ulica 6

KNJIGARNA

UČITELJSKE TISKARNE
Ljubljana — Frančiškanska ulica 6

Učiteljska knjigarna podružnica

Maribor — Tyrševa ulica šte. 44

Oddelek za učila Ljubljana Maribor

Stanovska organizacija JUU iz društev:

Poročila:

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO V LJUTOMERU je zborovalo dne 2. decembra v Gor. Radgoni. Navzočih je bilo le 51 članov, menda radi precej slabega vremena. Podpredsednik tov. Stopar je orisal stanje v organizaciji.

Po odobritvi zapisnika so se obravnavali dopisi. Med drugim se je sklenilo, da se pošlje za spomenik tov. Čubriloviču iz društvene blagajne 50 Din. Glede podpore brezposelnim tovarišem in tovarišicam v tukajšnjem srezu pa se je osvojil predlog tov. blagajnika, da se poleg prostovoljnih prispevkov pri zborovanjih plačuje v fond brezposelnim redni mesečni prispevek — po skupinah. IX. skupina 2 Din, VIII. sk. 3 Din, VII. sk. 4 Din, VI. sk. 5 Din, V. sk. 6 Din mesečno. Razdelitev podpor uredita predsednik in blagajnik.

Sledilo je predavanje tov. Porekarja o združništvu, ki je ugajalo in ki ga bo na prihodnjem zborovanju še nadaljeval.

Govorilo se je nato še o razstavi šolskih vrtov, o številu neorganiziranega učiteljstva v srezu in nastavilo se je prihodnje zborovanje v prvo polovico februarja v Gor. Radgoni.

K. Mavrič,
predsednik.M. Klemenčič,
tajnica.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO V ŠKOFJI LOKI. Ustanovni občni zbor je bil v soboto 2. decembra v Škofji Loki. Predsednik pripravljalnega odbora, šolski upravitelj iz Škofje Loke tov. Jakob Rojic, je pozdravil kar najpristnejše vse članstvo, imenoma sreskega načelnika Ivana Legata, mestnega župana Steva Sinka, predsednika JUU Ivana Dimnika, predsednika KUD Josipa Lapajneti in nadzornika Vinka Zahrastnika. Po pozdravnih nagovorih gostov, ki so vsi želeli društvu najlepših in bogatih uspehov, je predaval učitelj Janko Sicherl o smučanju. Predavanje je želo vsestranski uspeh. Sklep: Se letos se bo vršilo v škofojloškem okraju 10 smučarskih tečajev. Poročilo o odboru za šolsko vrtnarstvo je podal šolski upravitelj tov. Ivan Grum, nato pa je razpravljalo o oblihi pogledih na sodobno življenje, zlasti iz ozirov na učiteljski stan predsednik tov. Ivan Dimnik. Navajal je pota, ki jih bo moralo ubirati učiteljstvo za doseg svojih smotrov, podčrtal pa je tudi brige, ki jih ima dandanašnji učiteljski stan. Izrazil je tudi mnenje, da bodo nesoglasja v JUU kmalu razčiščen. Pri volitvah so bili izvoljeni v odbor Kokalj, Mihelič, Finžgarjeva, Reboljeva, Vidic, Štolfova in Debeljak, namestniki pa so Košca, Zupančič in Kocijančičeva. V nadzornem odboru so: Rojic, Rebolj, Juvančeva, namestnika pa Likar in Clemente.

V. Debeljak,
predsednik.F. Košca,
zapisnikar.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO ZA PTUJ je zborovalo dne 20. novembra v Ptuj ob navzočnosti 106 članov, to je 72,91%.

Na zborovanju je poročal predsednik sekcije tov. Dimnik o podrobnem izvenšolskem delu učiteljstva. Delovni program je razvijal po teh-le točkah:

Učiteljstvo se udejstvuje na gospodarsko-kulturnem polju.

Vzgoja naroda naj temelji na nacionalnem momentu.

Zakon o telesni vzgoji naroda naj bi se oslonil na privatno iniciativo.

Šola ne sme trpeti radi učiteljevega izvenšolskega dela.

Učiteljstvo naj se usposobi za izvenšolsko delo na učiteljskih.

Učiteljstvo naj se uživi v milje vasi.

Goji in pospešuje naj se kmetsko-gospodinjstvo nadaljevalno šolstvo.

Učiteljstvo naj sodeluje s sreskim kmetijskim referentom ter naj se posveča zadrugarstvu.

Učiteljstvo naj obiskuje tečaje, da se znanstveno pogloblja v delo izven šole.

Učiteljstvo naj se politično izobražuje ter naj skuša imeti zastopnika v vseh korporacijah.

Udruženje bo treba reorganizirati, v društvih se bo po moralo sistematično delati.

Snovati bo treba razne lige z učiteljstvom slovenskih in prijateljskih držav.

Onemogočiti bo treba lajški vpliv na naše stanovske zadeve, zahtevati stalnost in moderen disciplinski zakon.

Nujna potreba je namestitve čakajočih abiturientov in zasedba praznih mest v bano-vini.

Stanovska vzgoja, častna razsodišča.

Debata o seji glavnega odbora v Beogradu je izvenela v resoluciji, ki je bila soglasno sprejeta in se glasi:

Učiteljsko društvo za srez Ptuj si usvaja načela celjskega predsedniškega zbora glede ozdravitve učiteljske organizacije ter zahteva od dravske sekcije, da uveljavi ta načela, ker se nam zdi to edini pravi modus za ozdravitve.

Sekcija naj stavi rok Izvršnemu odboru, v katerem se naj o naših načelih razpravlja, sklepa in glasuje. Ako se to ne izvrši, naj sekcija izjavi konsekvence, ki jih določi predsedniški zbor.

Končno zahteva tov. Dimnik razčiščenja, ker se je tov. predsednik ptujskega društva vzdržal glasovanja v vprašanju zaupnice predsedniku sekcije, oziroma vodstvu sekcije na predsedniškem zboru v Celju!

Šestan M. Dušan, t. č. predsednik;
Kaukler Iv. V., t. č. tajnik.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO KAMNIK je zborovalo v JUU sreskim društvom Litija v soboto dne 9. decembra 1933 v šentjakovski dekliski šoli v Ljubljani.

Skupno zborovanje je otvoril predsednik JUU sreskega društva Litija tov. Zupančič.

Prva točka dnevnega reda je bilo predavanje podbanice ge. Pirkmajerjeve o računstvu v delovni šoli.

Gospa predavateljica je podala pregled dela našega odličnega metodika računstva Lavtarja. Kot njegova hčerka je gospa predavateljica razložila proučevanje in preizkuševanje njegove metode. Lavtar je bil moderen metodik v pravem smislu delovne šole že v onih časih, ko se o tem gibanju še ni ničesar pisalo. Gospa-predavateljica je razložila njegov podrobni učni načrt in računalno, ki je specialna iznajdba Lavtarjeva in ki je v nujni zvezi ter najvažnejša opora pri pouku po njegovi metodi.

Za nadvse zanimivo predavanje se je zahvalil ge. predavateljici tov. Arrigler, učiteljstvo pa jo je nagradilo z gromovitim ploskanjem, znak, da je gospa predavateljica dosegla svoj namen, namreč zainteresiranje učiteljstva za Lavtarjevo metodo in njegove učne knjige.

Po končanem predavanju sta zborovali obe društvi ločeno.

Končno se je sklenilo, da se vrši prihodnje zborovanje v Domžalah.

Arrigler, Gizela Ušeničnik,
predsednik, tajnica,

Novosti na knjižnem trgu

—k Turgenjev: Lovčevi zapiski, I. del, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, kot 53 zvezek Ljudske knjižnice. V Lovčevih zapiskih slika Turgenjev, kar je v svoji mladosti videl, čul, srečal, doživel, občutil in mislil. Verno popisuje najrazličnejše ljudi, njih zgodbe, domove, značaje, njih žalost in veselje ter socialne razmere. Vse nam predločuje z neverjetno naravnostjo, prepleteno s slovanskim ironičnim humorjem.

—k Cankarjeva družba je izdala tudi letos štiri knjige. K o l e d a r Cankarjeve družbe ima več razprav. Po Thalmeimerju in drugih teoretikih socializma je priredil S i g m a: Naš svetovni nazor, teorija in razvoj dialektičnega materializma. J a n e z S a m o j e v: Zlato tele in druge zgodbe. V knjižici je nanizal pisatelj 20 sličic iz življenja in trpljenja bednih. — I v a n M o l e k: Veliko mravljišče je naslov četrti knjigi, povesti iz življenja in trpljenja slovanskih delavcev v Ameriki.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

FR. P. ZAJEC
izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 9

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplovere, risalno orodje, mikroskope, foto-aparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

ZAMENJAVA

Učitelj, službujoč v lepem mestu Slovenije z gimnazijo, meščanskimi šolami in trgovsko šolo, želi menjati svoje mesto s tovarišem v Ljubljani ali v okolici iste. Pojasnila daje upravništvo pod značko: Čimprej.

Pelikan RADIRKA

ZA NAVADNE
KOPIRNE
IN BARVNE
SVINČNIKE

GÜNTHER WAGNER k. d.,

Zagreb — Poštni predal št. 94

Dobro in poceni kupite
zimске plašče in suknje pri

»ELITE«

LJUBLJANA

Prešernova ul. 7-9

25 %

smo znižali cene vsem zimskim oblačilom, in to za zimске suknje, dolge in kratke, sportne in modne obleke, hlače pumparce, vestje itd., **sedaj najceneje.** Pristno angl. blago vedno na zalogi. Naročila po meri, točno, precizno in **poceni samo pri konfekcijski tvrdki**

»FRANDE« F. K. Derenda, Ljubljana, Gradišče 2

(pri Nunski cerkvi)

Prepričajte se!

UGODNOST!

Damske galoše Din 70
Moške galoše Din 75
Damski snežni čevlji Din 100
Moški snežni čevlji Din 110

ANTON KRISPER, LJUBLJANA

MESTNI TRG 26 ♦ STRITARJEVA ULICA 3

VELETRGOVINA

F. König

II

Velika izbira igrač, galanterijskega blaga in gramofonov, kakor tudi žepnih predmetov in raznih kovčegov.

KDOR OGLAŠUJE
TA NAPREDUJE!

Šolske knjige

za vse kategorije šol in po najnovejših izdajah

šolske zvezke

vsakovrstne, za šolske in domače vaje

šolske potrebščine

za vse mogoče šolske zahteve Vam nudi vedno

KNJIGARNA UČITELJSKE TISKARNE

LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA 6 — MARIBOR, TYRŠEVA ULICA 44

Engelbert L. Gangl:

Moja pot

ZAHTEVAJTE PROSPEKT:
NAROČITE TAKO J:

Tako se imenujejo Ganglovi zbrani spisi za mladino, ki smo jih pravkar izdali.

Delo obsega 10 knjig, vsaka po 10 tiskovnih pol.

Za odpravo pripravljenih je prvih 5 knjig, ostale pa izidejo do Velike noči 1934.

Cena v platnu vezani knjigi Din 42.—, vsej zbirki Din 320.—, ali v 12 mesečnih obrokih po Din 32.—.

Knjigarna Učiteljske tiskarne
Ljubljana, Frančiškanska 6 — Maribor, Tyrševa 44